

Список використаної літератури:

1. Лейн, Д.А. (2014). Школьная травля (буллинг). Відновлено з <http://psifeya.ru/wp-content/uploads>.
2. Барліт, А. Ю. (2012). Форми і методи подолання (мінімізації) соціально-педагогічної та психологічної проблеми булінгу в освітньому середовищі, *Горизонти освіти*. №2. С. 44-46.
3. Ліщинська, О.А. (2010). Профілактика психологічного насильства в сім'ї та в освітньому середовищі: методичні рекомендації, *Національна академія наук педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології*. Київ: "Міленіум",
4. Бэрон, Р. (1998). Агрессия. СПб.: Питер, 352 с.

ДО ПИТАННЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ СТУПЕНЯ АКТУАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНО-ЦІННІСНОГО РІВНЯ В СТРУКТУРІ СВІДОМОСТІ МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ

УДК 373.5:316.6

*Дмитрова Тетяна Володимирівна,
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Певні аспекти політичної соціалізації розглядалися в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних науковців (К. Абульханова-Славська, Дж. Алмонд, Б. Ананьєв, Г. Балл, Е. Берн, У. Бронфренбреннер, В. Васютинський, С. Верба, Дж. Денніс, А. Деркач, Е. Еріксон, Л. Ігуєва, Д. Істон, Г. Лассвел, В. Петровський, Х. Ремшмідт, С. Рубінштейн). Виділені напрямки дослідження об'єктивно відображають суть феномена політичної соціалізації, окремі аспекти соціально-політичних чинників політичної соціалізації молоді досі майже не досліджені.

Мета наукової публікації даного етапу дослідження полягала в експериментальному вивченні чинників політичної соціалізації молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження. Випробуваними у даному дослідженні виступали молоді робітники ряду підприємств міста Вінниці. Кількість випробуваних становила 200 чоловік (100 юнаків та 100 дівчат). Дослідження проводилось протягом січня-лютого 2019 року. Була використана анкета і бесіда з кожним із робітників, визначення ціннісних орієнтацій за методикою М. Рокіча. Аналіз ступеня актуалізації політичного ціннісного рівня в структурі свідомості молоді дав змогу зробити висновок про переважання вибору політичного забарвлених ціннісних орієнтацій на емоційному рівні («подобається»), зменшення інтенсивності їхнього прояву на когнітивному рівні («важливо») та незначну представленість на дієво-практичному рівні («реалізую, займаюся в даний час»), про що свідчать дані як первинного статистичного аналізу, так і факторного. Причому найбільш значущими цінностями виявились не ті, які стосуються особистої активної участі молоді в політичному житті або свідчать про наявний пізнавальний інтерес до політичних подій, а ті, що торкаються глобальних суспільно-політичних понять: проблем політичного миру, свободи, захисту (Васютинський, В., 2005).

Ціннісна орієнтація на політичний мир і стабільність є досить ваговою як на емоційному так і на когнітивному рівні, проте низький відсоток інших політичних ціннісних орієнтацій свідчить скоріше не про важливість політичного миру та спокою у їх глобальному розумінні, а про необхідність особистої захищеності, безпеки та стабільності, які мають побутово-життєве забарвлення. Молоді чоловіки Вінниччини виявились більш активними учасниками політичного процесу. Визначено характер впливу особистісних параметрів (особливостей мотиваційної сфери, когнітивного стилю міжособистісної взаємодії, ціннісно-смыслових орієнтацій) на формування та особливості прояву ідейно-політичних настанов, політичних ціннісних орієнтацій і політичної поведінки молоді. Характер конкретного ідейного спрямування психологічно зумовлений поєднанням характеристик

когнітивного стилю міжособистісної взаємодії та ціннісно-сміслових орієнтацій (Андропова, І., 2006).

У результаті емпіричного дослідження виявлено соціально-психологічні чинники, що впливають на процес політичної соціалізації молоді в сучасних умовах розвитку українського суспільства. У січні-лютому 2019 року вони заключались у низькому рівні практично-дійової реалізації політичної культури, відсутності адекватних поведінкових моделей реалізації політичного інтересу й електоральної активності, низькому рівні актуалізації політичного ціннісного рівня у структурі свідомості молоді, непослідовності і суперечливості актуалізації ідейно-політичних настанов.

Основними видами політичної залученості серед політично активної молоді були когнітивно-електоральна та дієво-практична, а політичної мотивації – ціннісно-орієнтована та інструментальна політична. Основними психологічними детермінантами прояву політичного ціннісного рівня свідомості є загальна структура ціннісних орієнтацій, у якій провідне місце посідають цінності соціального, етичного та пізнавального рівнів.

Висновки. Результати дослідження дають змогу окреслити перспективи подальших теоретичних і практичних розробок, що впливають із його контексту. Перспективними, зокрема, можуть стати лонгитюдні дослідження динаміки формування та прояву політичної культури молоді, більш детальний аналіз когнітивно-рефлексивних механізмів її актуалізації, визначення особливостей прояву політичної культури у різних вікових, статевих, регіональних, професійних групах.

Список використаних джерел:

1. Андропова, І. (2006). *Культура вітчизняної історії гендерного аспекту політичної культури*. Вісник книжної палати: Науково-практичний журнал. Київ, с. 47-49.
2. Васютинський, В. (2005). *Інтеракційна психологія влади*. Київ, 492 с.